

Ruzsa Község Polgármesterétől
6786 Ruzsa, Alkotmány tér 2.
Tel.: 62/285-011.

179-4/2010.

Tárgy: A Homokháti Kistérség 2009-2014. évekre
vonatkozó Kulturális Stratégiájának elfogadása

Ruzsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének

H e l y b e n

Tisztelt Képviselő Asszony/Képviselő Úr!

2009. évben került megalkotásra a Homokháti Kistérség Kulturális Stratégiája, melyet a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása egészére kiterjedően alkottak meg. E stratégia módosítása, kiegészítése vált szükségessé, melyet a testületnek jóvá kell hagynia. Az előterjesztés 1. számú mellékletében a Ruzsa településre vonatkozó módosítások szerepelnek, a 2. számú melléklet pedig a módosításokkal egységes szerkezetben lévő 2009-2014. évekre vonatkozó Kulturális Stratégiát tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a mellékletben ismertetett módosítások megvitatására és elfogadására!

Mindezek alapján a Tisztelt Képviselőtestület elé terjesztem a következő

h a t á r o z a t i   j a v a s l a t /-ot/

Tárgy: Homokháti Kistérség Kulturális Stratégiájának elfogadása

Ruzsa Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Homokháti Kistérség Kulturális Stratégiáját és annak a mellékletben szereplő módosítását az abban foglalt tartalommal változtatás nélkül elfogadja.

Erről értesül:

Sánta Gizella polgármester
Vörös Tiborné művelődési ház igazgató

R u z s a, 2010. április 12.

S á n t a   G i z e l l a
polgármester

1. számú melléklet

p. 8.

– eMagyarország Pont Ruzsán 2 helyen működik. A művelődési házban és a teleház-könyvtár épületében is. Mindkét helyen eTanácsadók segítenek a lakosság kiszolgálásában.

- civil szervezetek Ruzsán: a Ruzsa Községért KözaLapítvány, Az Intelligens Faluért Egyesület, a Nagycsaládosok Egyesülete és a Ruzsai Baráti Kör Hagyományőrző Egyesület fejt ki kulturális tevékenységet programjai keretében.

p. 10.

- a magyar kultúra ünnepén január 22-én vagy a hozzá legközelebbi szombaton színházi előadással várjuk a nézőket a művelődési házba.

- A templomunk búcsúja minden évben augusztus 6. utáni 1. vasárnapon van az Urunk Színeváltozása Templomban.

- A Falunap főzőversenye kibővült: mindenféle étellel nevezni lehet a versenyre. Kategóriánként 3-3 díj kerül kiosztásra: halászlé, pörkölt és egyéb kategóriában.

- 2008. óta minden adventi vasárnapon a Szent Erzsébet sétányon ünnepel a falu. Intézményenként 1-1 rövid műsort mutatnak be délutánonként: 1. adventi vasárnap - művelődési ház; 2. adventi vasárnap – óvoda; 3. vas. – iskola; 4. vas. egyház.

- a művelődési házban több művészeti klub és tanfolyamok működik, amelyek hosszú évek óta szolgálják a lakosság ezirányú kiszolgálását: néptánc, modern tánc, citera együttes, asszonykórus, gerinctorna, női torna, kung-fu, német nyelvtanfolyam.

- minden év október 1-én köszöntjük a falu időseit a művelődési házban.

- minden március 8-án köszöntik a falu férfiai a nőket a művelődési házban.

- minden évben augusztus 19-én késő délután Nemzetközi Megyejáró Fesztiválra gyűlünk össze a Sportpályára felállított sátorba, ahol külföldi néptáncsoportokat fogadunk.

Könyvtári ellátás:

Jelenleg külön épületben található, a műv.ház és a kv. Terveink szerint az IKSZT pályázat megvalósításával ismét egy helyre hozható a kultúra Ruzsán. A mai statisztikai adatok szerint több mint 17ezer dokumentum várja a látogatókat.

Gyűjtjük a helyismereti értékeket, számítógépekkel kiegészítve naprakész információszolgáltatásra törekszünk. Könyvtárban zajló rendezvényekkel hívjuk fel a lakosság figyelmét az olvasásra. Évente legalább egyszer szervezünk író-olvasó találkozót, kézműves foglalkozást és könyvtári vetélkedőt, apró ajándékokkal jutalmazva a résztvevőket.

A Homokháti Kistérség Kulturális Stratégiája

(2009-2014)

2009.

Tartalom

I.Bevezetés

1.Homokháti Kistérség Többcélú Társulása

1.1.Alapadatok

1.2.Tagok, célok, feladatok

2.A kistérség földrajzi elhelyezkedése

3.Művészeti, közoktatási intézmények, civil szervezetek

3.1. Hagyományörzés

II.Stratégiai területek

1. Közösségek

2. A kulturális örökség védelme

3. Kortárs és nyitott kultúra

4.A kistérség kulturális jelene, a jövő kulturális kistérsége

4.1 Jövőkép

4.2 Célok, elképzelések

4.3 Eszközök

III.Ellenőrzés, felügyelet

IV.Összegzés

1. sz. melléklet: Kistérségi Rendezvénynaptár

1. Bevezetés

A következő évek legfontosabb nemzeti céljai számos feladatot rónak a kultúrára. Jelen stratégiában azokat a területeket jelöljük meg, ahol leginkább szükség van minőségi váltásra, változtatásra, szerkezeti átalakításra.

A Magyar Kulturális Stratégiában a *kultúra* fogalma a következő:

„ – A kultúra teremti meg az egyének, a közösségek, a régiók és a nemzet önbecsülésének kereteit, formáit, színtereit és tartalmát;

- A kulturális élmények alkotják az egyének, a közösségek és a megújuló Magyarország önértelmezésének, összetartozásának, tapasztalatai feldolgozásának egyik legfontosabb közegét;

- A kultúra öröm és élvezet, zaklatottság és megnyugvás. Az egymással megosztott élményekben és a belőlük merítő alkotókedvben és tudásban él, a biztos rutinban éppúgy, mint a merész újításban.”

A következő kistérségi kulturális stratégiában a jelenlegi helyzetkép bemutatásán túl a változási irányokat vázoljuk fel, a települések helyi sajátosságai, igényei figyelembe vételével, s azokra a gyengeségekre és erősségekre koncentráltunk, melyek tudatában kialakítható az egyedi cselekvési terv.

1. A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása

1.1. Alapadatok

Elnöke: Nógrádi Zoltán

Székhely település: Mórahalom

Megalakulás időpontja: 2004. április 30.

Társulásban részes települések: Ásotthalom, Bordány, Forráskút, Mórahalom, Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa, Üllés, Zákányszék

Székhelye: 6782 Mórahalom, Milleneumi sétány 2.

Telefon: (62) 281-022

Fax: (62) 281-244

Email cím: nogradi@morahalom.hu

Honlap: www.morahalom.hu

Összlakosságszáma: 26.149 fő (2007-es adat)

1.2. Tagok, célok, feladatok

A HOMOKHÁTI KISTÉRSÉG TÁRSULÁSI MEGÁLLAPODÁSA (VI. számú módosítással egységes szerkezetben) alapján a kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei önálló jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoznak létre, amely a 65/2004. (VI.15.) Kormány Rendelet 4.§ (2) bekezdésének b. pontjában foglaltaknak megfelelően együttműködést vállal.

A Társulási Tanács tagjai

2006-

Település	Képviselő
Ásothalom	Petró Ferenc polgármester
Bordány	Balogh Ferenc polgármester
Forráskút	Fodor Imre polgármester
Mórahalom	Nógrádi Zoltán polgármester
Öttömös	Bata Ferenc polgármester
Pusztamérges	Dr. Papp Sándor polgármester
Ruzsa	Sánta Gizella polgármester
Üllés	Nagy Attila Gyula polgármester
Zákányszék	Matuszka Antal István polgármester

A Többcélú Társulás célja többek között, hogy

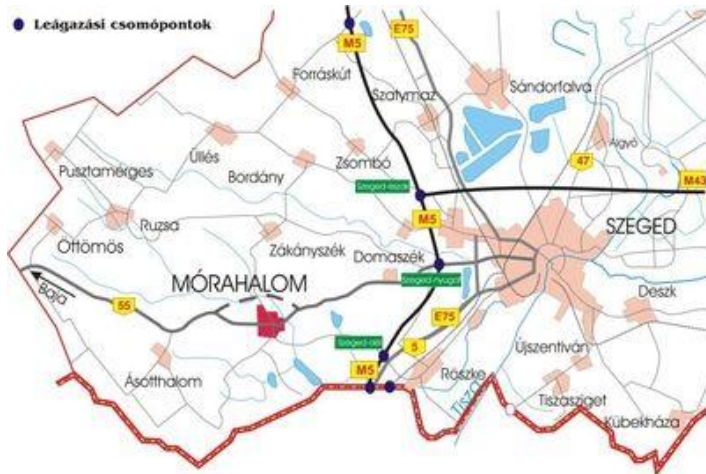
- szervezeti keretet biztosítson a települési önkormányzatok kapcsolat- és együttműködési rendszerének,
- a térség intézményrendszerét integrálja, feladatait összehangolja, intézményeit fenntartsa
- közigazgatási feladatokat és hatásköröket lásson el.

A Többcélú Társulás feladatait többféle módon láthatja el:

1. társulás útján (társulási megállapodás keretében)
2. saját intézmény útján
3. települési intézmény útján
4. szerződésekkel (ellátási, feladat ellátási, közszolgáltatási, vállalkozási)
5. adott település polgármesteri hivatala útján
6. egyéb módon

2. A kistérség földrajzi elhelyezkedése

A Homokháti Kistérség a Dél-alföldi Régióban, Csongrád és Bács-Kiskun megyében, a szerb határ mellett fekszik. A kistérség központja az egyetlen város: Mórahalom.

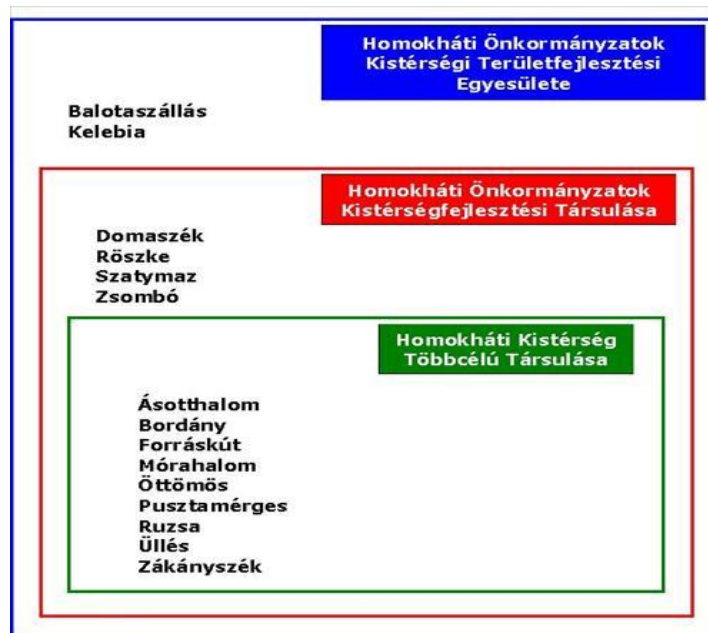
A kistérségi együttműködés legszélesebb települési körét a Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete jelenti 13 Csongrád megyei és 2 Bács-Kiskun megyei tagtelepüléssel. Az egyesület 1995. óta működik. 1996-ban jött létre 13 Csongrád megyei település

együttműködésével a Homokháti Önkormányzatok Kistérségfejlesztési Társulása.

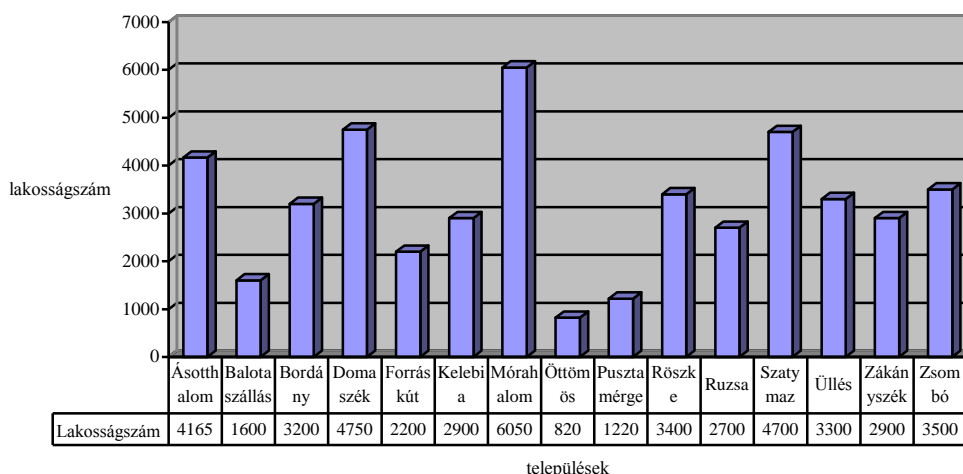
1997-ben az önkormányzati és gazdasági szféra együttműködésével alakult meg a Homokhát Eurointegráció Kistérség- és Gazdaságfejlesztési Közhasznú Társaság.

A KSH lehatárolás szerinti Mórahalmi Statisztikai Kistérség 9 települése 2004-ben hozta létre a Homokháti Kistérség Többcélú Társulását.

A Homokháti Kistérség települései:

Lakosságszám alapján (2008. évi adatok alapján):

Néhány település jellegzetessége:

Ásotthalom Szeged határából 1950-ben önállósult tanyaközség. Természeti értékei a Bogárczó rét, és a Csodarét, melyek egész nyáron a vadvirágok pompájával várják a látogatókat. Helyi különlegesség a Süvegmagyarai erdő, a Kiss Ferenc emlékerdő és Ruzsa Sándor fája. A településen működik a Bedő Albert Erdészeti Szakközépiskola, ahol Erdészeti és Iskola Múzeumot és Tanulmányi erdőt tekinthetnek meg az érdeklődők. A természetjárásban elfáradt látogatók pihenésképpen megtekinthetik a Back - kápolnát és a Jézus Szíve Római katolikus templomot. Az ásotthalmi erdőkben több erdei pihenőhelyet is kialakítottak, a bajai út és a községbe vezető út találkozásánál kemping, beljebb 25-30°C-os fürdő, valamint sportsarnok áll a vendégek rendelkezésére. A falusi, tanyai turizmus szervezésében az Ásotthalmi Vendéglátók Egyesülete is részt vesz, lovaglási-, sétakocsikázási lehetőség biztosításával.

Balotaszállás különlegessége, egy emlékpark, melybe mintegy 110 fafajt telepítettek.

Bordány számára hírnevet ad, hogy Dienes István régész 1955-ben itt tárta fel a híres „bordányi honfoglaló magyar asszony lószerszám-garnitúráját”, amely a leggazdagabb ilyen tárgyú lelet.

/A honfoglalás korából származik 1955-ben Dienes István régész által feltárt magyar nemzetségtől feleségét rejtő női sír. A gazdagon díszített ruházat (veretes öv), sok ékszer (kar-, láb és nyakperek, hajfonatdíszek) lovas temetkezés (ló csontok) gazdagon díszített lószerszám és ezüstből készült, gazdagon aranyozott, palmetta díszes edények jellemzik, a feltárt leletet. Az első "szállásokat" tehát először honfoglaló őseink hozták itt létre. /

A település különlegessége a Kisapáti család veterán autókból álló gyűjteménye, amelyekkel számos világversenyen álltak rajthoz és értek el kiváló eredményeket.

Domaszéken kezdődött az 1760-70-es években a homoki szőlőtelepítés ; a község kb. 30 borospincéjében kóstolgathatjuk a tájjellegű homoki borokat.

Forráskút 1950. január 1.-én vált önálló községgé, jellegzetessége a szőlőtermesztés, borászat.

Kelebia központjában áll az erdélyi építészet jegyeit magán viselő római katolikus templom, a vasútállomás közelében Vasutas Emlékházat alakítottak ki. A községben a falunapokat június első napjaiban tartják; a Szent István-napi rendezvények pedig– augusztus huszadikához kapcsolódva - alkalmat adnak a megemlékezésre, a kulturális együttesek bemutatkozására.

Mórahalom határában ritka növényi társulásokat védő természetvédelmi területek találhatók. Gyógyfürdője több mint négy évtizedes múltra tekint vissza, a központban található Mórahalmi Gyógyfürdő óriási turisztikai vonzerő. Egyéb turisztikai látványosságokban is bővelkedik a település, amelyek közül kiemelkedik a Madarász-tó és környéke, a Tanaszi rét, a Csipak-semlyék. Mórahalom jelentős számú látogatót vonzó kulturális rendezvényeknek ad otthont. Pl. Majális, a Homokháti Sokadalom júliusi 10 napos fesztiválprogramja, az Úrnapi búcsú, az augusztusi Új kenyér ünnepe, és a novemberi Kórustalálkozó.

Öttömös olyan neves szülöttet is magáénak mondhat, mint **Magyar László**, híres Afrika-kutató, aki egy öttömösi földbirtokos fia. Kutatási anyagát, útleírásait, az általa készített térképeket hazaküldte a Magyar Tudományos Akadémiának. Ezekből 1859-ben az Akadémia kiadásában jelent meg könyve, „Magyar László dél-afrikai utazásai 1849–1857. években” címmel.

Öttömösön él **Molnár György** népi író, Tömörkény és Móra méltó követője, aki jelenleg hatodik kötetét készül kiadni. Írásaiban a falusi élet jelenik meg a maga valóságában. Nagy hangsúlyt fektet a népnyelv használatára, ezzel is a hagyományokat őrzi illetve örökíti át. A település büszkesége az öttömösi születésű **Dobó Lajos** súlyemelő, akinek legjobb helyezései egy világbajnoki 3. és egy Európa-bajnoki 2. helyezés.

Pusztamérges hazai és nemzetközi elismerést bizonyító díjakat tudhat magáénak pl. 1995: Európai Falufelújítási díj, 1996: "Virágos Magyarországért" verseny I. helyezés.

Ruzsa határában egy Árpád-kori harangot, egy templom alapjait, és egy XII. századi bronz templomi füstölőt (a szegedi Móra Ferenc Múzeum őrzi) ástak ki. A község 2004-ben az Országos Virágos Magyarországért Környezetszépítő Versenyen első helyezett lett.

Röszke határában került elő a páratlan értékű nagyszéksósi hun fejedelmi aranyelet, melynek másolatát a szegedi múzeum őrzi.

Üllés 1998-ban ünnepelte önállósá válásának 50. évfordulóját. Látnivalói közül kiemelkedik az Üllési Láprét, a Horgásztó és környéke, a Pádúai Szent Antal templom, az Alkotóház, a Helytörténeti Ház.

Több évtizedes múltra tekint vissza az országos hírű **Zákányszéki Parasztkórus**. 1964-ben alakult. A parasztkórus nevet ma Magyarországon mindössze hárman viselik, a zákányszéki kóruson kívül a mórachalmi és a több mint 100 éves sárrétudvari. Méltán büszkéek a **Nefelejcs zenekarra**, mely az ország második legjobb együttese, s 1975-ben alakult.

1949-ben Kiskundorozsma határából szervezték önálló községgé a mára virágzó zöldség-gyümölcs termesztéséről híres, a napfényben gazdag Homokháton fekvő **Zsombót**.

3. Művészeti, közoktatási intézmények, civil szervezetek

Művészeti oktatás

Az oktatás feladata ma is az, hogy a felnövekvő nemzedéket felkészítse a világban való eligazodásra, és biztosítsa a kulturális folyamatosságot.

Általánosságban elmondható, hogy nőtt a középfokú intézménnyel rendelkező települések száma, és új intézmények is megjelentek, melyek a képzési igények jelentős részét képesek kielégíteni, s egyre bővül az oktatási kínálat is. Az intézmények számában a legdinamikusabb növekedés a vegyes (gimnáziumi és szakközépiskolai) képzést egyaránt szervező iskoláknál figyelhető meg.

A művészeti oktatás magába foglalja a tánc-, zenei-, képzőművészeti oktatást. A kistérség települései közül Ásotthalmon, Bordányban, Domaszéken, Forráskúton, Mórachalmon, Öttömösön (1991 óta), Ruzsán, Üllésen és Zákányszéken működik alapfokú művészetoktatási intézmény. Az iskolák fő célja, hogy a képzés során olyan diákok kerüljenek ki a padosorokból, akik a közismereti

tárgyak mellett párhuzamosan széleskörű művészeti ismeretekkel rendelkeznek, a középfokú ilyen irányú szakiskolába felvételt nyerjenek, s ott magas szinten teljesítsenek.

A közművelődéshez kapcsolódó intézmények közül a Homokháti Kistérség minden településén található könyvtár és/vagy művelődési ház, illetve alapfokú művészetoktatási intézmény. Ezen kívül **Teleház** Ásotthalmon, Mórachalmon, Öttömösön, Röszkén, Ruzsán, Zákányszéken; **e-Magyarország Pont** Pusztamérgesen, Ruzsán (2 helyen is, a művelődési házban és a teleház-könyvtár épületében. Mindkét helyen eTanácsadók segítenek a lakosság kiszolgálásában) Öttömösön, Üllésen, Ásotthalmon és Mórachalmon működik. Bordányban a Faluházban működik Teleház és e-Magyarország Pont, Öttömösön pedig a Teleházban találhatják meg ez utóbbit a látogatók.

Emellett fontos megemlíteni a **civil szervezeteket**, melyek nagymértékben hozzájárulnak a kulturális javak terjesztéséhez. Ilyen pl. a Csutri Kulturális és Hagyományőrző Egyesület (Ásotthalom), FIKUSZ (Forráskút), „Esély” Móraalmi Szociális Magánalapítvány, Öttömösért Közhasznú Alapítvány, Megújuló Öttömösért Közhasznú Egyesület, Öttömösért Ifjúságért Alapítvány, Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület (Üllés), Zákányszéki Közművelődési Egyesület, Ruzsán a Ruzsa Községért Közalapítvány, Az Intelligens Faluért Egyesület, a Nagycsaládosok Egyesülete és a Ruzsai Baráti Kör Hagyományőrző Egyesület fejt ki kulturális tevékenységet programjai keretében.

3.1 Hagyományőrzés

A legjelentősebb kulturális programok, kiállítások, hagyományőrző rendezvények jelentős turisztikai vonzerővel bírnak, számos látogatót csalogatnak a térségbe, így a közművelődés és a turisztika egymásra gyakorolt hatását a fejlesztési irányvonalak kijelölésénél is figyelembe kell venni.

Az intézmények a klasszikus közművelődési feladatokon kívül alkotó, művészi közösségeket patronálnak, könyvtári tevékenységet látnak el, rendezvényeket, műsoros előadásokat, szakmai napokat, képzéseket szerveznek, helyet biztosítanak kluboknak, egyesületeknek. Reményeink szerint ezek a funkciók továbbra is fennállnak majd és az igényeknek illetve kapacitásaiknak megfelelően bővülni, színesedni fognak.

A települések egy része rendszeresen szervez olyan hagyományos rendezvényeket, melyek több évtizedes múltra tekintenek vissza. Ilyen pl. **Forráskút**, ahol a **Falunap** 1993 óta - minden év augusztus 20-a utáni szombaton – kerül megrendezésre; színpadi

produkciókkal, sörátorral, gyermek és családi programokkal, játékokkal és vásárral várják a látogatókat. Az **Aratóünnep** minden év júliusának első, vagy második vasárnapján (gabonaérestől függően) kerül megrendezésre Forráskúton a Jerney János Művelődési Ház szervezésében. Az aratóünnep keretében helyi fiatalok a hagyományos kézi aratás, marokszedés, kévekötés stb. munkafázisait elevenítik fel, majd a Művelődési Ház udvarán régi cséplőgéppel dolgozzák fel a termést. *Arató ünnep helyett* 2008. óta **Forráskúti Folklor Fesztivál** címmel a népművészet (zene, tánc, tárgyalakotás, gasztronómia) jegyében szerveznek

rendezvényt június végén. Tovább él viszont a településen a farsangvasárnapi **Tuskóhúzás**, mely a legrégebb helyi hagyományt ápolja, valamint a szeptember végén megrendezésre kerülő hagyományőrző **Szüreti mulatság**, melynek keretében helyi fiatalok a hagyományos kézi szüretelés, illetve a borkészítés – szőlő darálása, préselése, mustkészítés - rejtelseibe vezetik be az érdeklődőket. A rendezvény során lehetőség nyílik pincelátogatásra, borkóstolásra is, továbbá borkirálynő választás színesíti a programot. A napot szüreti bál zárja. A **templom búcsúja** „Jézus mennybemenetelének ünnepén”, a pünkösöd előtti vasárnapon van. Élt egy néphagyomány, mely szerint (a tatárjárás előtt) már állt itt egy templom, amely elsüllyedt, de jeles napok éjszakáján (Szt. György, Szt. István, Szt. Mihály), éjfélkor a beavatottak még hallhatják a harang kongását.

Az **öttömösi Spárgafesztivál** általában egy szakmai nappal, előadásokkal kezdődik, majd zenés, táncos hívogatóval, kórus, – és néptánc fellépésekkel, gasztronómiai bemutatókkal színesítik azt, végül tűzijátékkal zárul. A Spárgafesztivál első napján – a szakmai napon – kiállítás nyílik a spárgatermesztéshez illetve feldolgozáshoz kapcsolódó gépekből, ezeket működés közben be is mutatják.

Ezen a napon adják át 2008 óta a díszpolgári címet és az **Öttömös Községért Emlékérmét** is. A Spárgafesztivál és a Magyar László nap a testvértelepülések napja is, ahol a Horgosról, Kispiacról, Ópálosról és Csíkkozmásról érkezett vendégeket fogadják.

A millennium évében négy település összefogásával – Balotaszállás, Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa – egy emlékoszlop együttest állítottak fel a közigazgatási területük határán. Ennek a helynek van még egy érdekessége: Móra Ferenc író, a később róla elnevezett múzeum régészeként folytatott itt ásatásokat az 1920-as évek elején, amikor is egy Anjou- kori templomot és temetőt tárt fel. A „Négyeshatár” 2000 óta minden évben egy megemlékező ünnepség színhelyéül szolgál, melyet évente más település rendez.

A „falu kemencéje” lehetőséget nyújt a hagyományos ételek, a kelt kalács népszerűsítéséhez, rendezvényekkor azok elkészítéséhez. Az idős, tapasztalt „sütőasszonyok” a kemencés kalács elkészítésének bemutatásával továbbadhatják, megőrizhetik az utókornak ezt a nem mindennapi tudományt.

A **pusztamérgesi Szüreti Fesztivál és Kakaspörkölt-főző verseny** minden év szeptember harmadik hétvégéjén kerül megrendezésre Pusztamérgesen a Szüreti Fesztivál a bor ősi kultúrája előtt tisztelegve. A kakaspörkölt-főző versenybe csak az itt élő vendégfogadók vehetnek részt, akik a saját udvarukon főzik meg bográcsban a pörköltkülönlegességet és csodásan megterített asztalokkal várják a vendégeket. Emellett civil szervezetek is rendszeresen segítik a település kulturális életét, rendezvényeikkel, műsoraikkal, közösségi munkájukkal színesítve azt. (*Sport klub, Horgász klub, Tűzoltó Egyesület, Polgárőrség, „Őszikék”*

nyugdíjas klub és a Pusztamérgesi Ifjúsági Szervezet.) A falut körülveszi a csodálatos erdős, borókás táj, amelyet az önkormányzat 1995-ben védetté nyilvánított. Ennek területe 100 ha amelyből a „*Mérgesi Puszta*” területe 40 ha, a „*Mérgesi Láperdő*” területe 60 ha. A védett terület rendeltetése, hogy őrizze a terület jellegét, értékeit, a vidék sajátos arculatát. Öttömös – Ruzsa – Balotaszállás – Pusztamérges település közigazgatási területeinek közös találkozásánál kerültek felállításra azok az emlékoszlopok, melyekre minden település ráfaragtatta a saját címerét, ezzel is emléket állítva a múltnak és jövőnek egyaránt. A „*négyeshatár*” ma szimbóllummá vált, immár a falvakat összekötő közös pont, ahol évente egyszer együtt ünnepel a négy község lakossága.

Mórahalom vonzerejét a romlatlan természeti környezet, a csend, a jó levegő, a hagyományokon alapuló, élő gazdálkodási formák, a néphagyományok, a paraszti kultúra, a népi kézművesség ápolása, a színes kulturális programok, a szőlészet, borászat, vadászat, és termálfürdőjének gyógyereje adja. A terület növényvilága rendkívül gazdag, melyet bizonyít a védett **Csipaki semlyék**, vagy a **Tanaszi rét**, valamint a **Madarász tó**. A térségben túraútvonalakat szerveznek, melyek tervezésekor megpróbálnak a turizmus minden fajtájának és azok különböző igényeinek eleget tenni (gyalogos-, lovas-, kerékpártúra). A **Nagyszéksői iskola és Ökoház** a kiindulópontja a **Móra-túra útvonalnak**, amely a környező települések jellegzetességeit, érdekességeit mutatja be gyalogos-, lovas- és kerékpártúrák alkalmával.

Régi ünnepekre, illetve új rendezvényekre épülő nyári fesztivál a **mórahalmi Sokadalom**, melyet a települési és a kisvárosi tradíciókra, homokháti sajátosságokra építve szerveznek meg, célja a homokháti kultúra minél szélesebb körben való megismertetése. A sokadalom egyrészt a már "bejáratot" programokra épül, így többek között az arató-, illetve a borünnepre, a fűvószenekari és az elszármazottak találkozója, valamint a táncgálára. Emellett új elemek is színesítik a fesztivált, pl. festmény kiállítások, szakmai programok, megnyitóünnepségek.

Egyházi jellegű rendezvény az Ünnepi mise és körmenet, **Úrnapi búcsú**, ami a katolikus hagyományok szerint zajlik Mórahalmon.

A város vonzereje elsősorban a 660, valamint az 1300 méter mélységből feltörő gyógyvizekben és a ráépülő szolgáltatásokban rejlik. A 39,5 °C-os, alkáli-hidrogén-karbonátos gyógyvízjódos jellegű, amely fürdő-és ivókúraként egyaránt kiválóan alkalmas. A fürdőben jelenleg 13 különböző, gyógy- és élményelemekkel gazdagított medence, valamint 4 féle szauna található. A településen megtalálható mindaz, amivel egy dinamikusan fejlődő fürdővárosnak rendelkeznie kell: nagy gyógyhatású termálvíz, színvonalas wellness kezelések, kényelmes szálláshelyek, ízletes ételek és homoki borok, színes kulturális rendezvények, érdekes kirándulási programok.

Az **ásotthalmi Gátsori Tanyasi Ünnepséget** a tanyasi élet és a paraszti gazdálkodás megbecsüléséért szervezik. A programok között van a helyi általános iskola néptánc és színjátszó csoportjainak fellépése, díjak átadása, fotókiállítás, a gasztronómia ösvényein- kamra túra, Homokhát kincsei gasztronómiai sátor bemutatója, vesszőfonás bemutató, és sportprogramok. A Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár a közművelődés tere, amely megvalósítja a művelődési, kulturális, hagyományörző, ismeretterjesztő funkciókat az itt élők számára. Kiemelt programok: Tavaszköszöntő Népzenei Találkozó, Majális, Pünkösdi Borünnep, Nemzetközi Megyejáró Fesztivál, Falunap és Kenyéráldás Ünnepe

A **Ruzsai Falunap és Halászléfőző Versenyt** minden év május harmadik szombatján rendezik meg. Áldásosztás után megkezdődik a főzőverseny, emellett kulturális programok (asszonykórus, néptáncbemutató, testvértelepülések bemutatkozója stb.), tűzijáték, buli várja ez érdeklődőket.

A hagyományörző **ruzsai lakodalmas** a helyi baráti kör szervezésében a 40-es, 50-es éveket, azok lakodalmi szokásait eleveníti fel. Ilyenkor feldíszített fogatokon viszik körbe a násznépet, a vőfély régi rigmusokat mond, és régi homokháti szokásként a vendégek is hoznak ételt-italt a vacsorához. **Tradicionális rendezvények:**

- A magyar kultúra ünnepén január 22-én vagy a hozzá legközelebbi szombaton **színházi előadással** várják a nézőket a művelődési házba.
- A **templom búcsúja** minden évben augusztus 6. utáni 1. vasárnapon van az Urunk Színeváltozása Templomban.
- A Falunap **főzőversenye** kibővült: mindenféle étellel nevezni lehet a versenyre. Kategóriánként 3-3 díj kerül kiosztásra: halászlé, pörkölt és egyéb kategóriában.
- 2008. óta minden **adventi vasárnapon** a Szent Erzsébet sétányon ünnepel a falu. Intézményenként 1-1 rövid műsort mutatnak be délutánonként: az első adventi vasárnap a művelődési ház; másodikon az óvoda; harmadikon az iskola; negyediken pedig az egyház.
- a művelődési házban több **művészeti klub és tanfolyamok** működik, amelyek hosszú évek óta szolgálják a lakosság ezirányú kiszolgálását: néptánc, modern tánc, citera együttes, asszonykórus, gerinctorna, női torna, kung-fu, német nyelvtanfolyam.
- minden év október 1-én köszöntik a **falu időseit** a művelődési házban.
- minden március 8-án köszöntik a falu férfiai a nőket a művelődési házban.
- minden év augusztus 19-én késő délután **Nemzetközi Megyejáró Fesztiválra** gyűlnek össze a Sportpályára felállított sátorba, ahol külföldi néptáncs csoportokat fogadnak.

Üllésen a **Falunapot** először 1994. október 23-án rendezték meg, majd a sok érdeklődőre való tekintettel az önkormányzat úgy határozott, hogy a falunapot tavasszal rendezi meg, köszöntve ezzel a jó időt, a természet újjáéledését. Hagyománnyá vált, s kinőve a

művelődési házat, 2007-ben a vásártérre költözött, s ettől az időponttól kezdve június első hétvégéjén kerül megrendezésre számos koncerttel, programmal, színpadi produkcióval. Szintén Üllés nevéhez fűződik a **ZöldÜllés – Zöld Üllés**, melyet 2007-ben indítottak a Föld Napja alkalmából. A programra jelentkezők hulladékgyűjtésen, fa- és virágültetésen, kézműves foglalkozásokon, környezetvédelmi előadásokon vesznek részt. Az üllési **búcsút** minden év júniusában, a **gazdanapokat** pedig októberben rendezik meg, mindkettőn kirakodóvásárral, az utóbbin házi készítésű termékekkel, kóstolóval várják az érdeklődőket.

Fontos megemlíteni az **adventi hétvégéket**, melyet a képviselőtestület hagyomány teremtmény célzattal indított 2006 decemberében, illetve a **Fonó Néptáncgyűttest**, amelynek 2007-ben volt a 30 éves jubileuma.

A faluban a művészeti tevékenységek közül a legnépszerűbbé a **néptánc** vált. Nemcsak a csoportban tevékenykedőket vonta be a tánc hagyomány felelevenítésébe, megőrzésébe, hanem az egész falu lakosságát megmozgatta. A családtagok, rokonok besegítettek a ruhák elkészítésébe, és biztosították a megfelelő családi háttérrel. A gazdasági, politikai, társadalmi szervezetek anyagi támogatással és fellépési lehetőségekkel segítettek. A falu több lakója pedig a helyi és környékbeli fellépéseken való részvételével mutatta ki szimpátiáját az együttes és a néptánc iránt.

A lakosok magukénak érzik a táncgyűttest, hiszen gyermekeik, unokáik, rokonaik táncolnak benne, és szívesen támogatják, mert sikereik, elismeréseik a település hírnevét öregbítik. Ma már nincs olyan táncműsor, amelyre ne értő közönségként ülhetne be a falu apraja-nagyja.

Az együttes számos elismerésben részesült: több Nívódíjat, Kiváló együttes, Alkotói díjat, arany minősítést kapott.

Üllés község közel fél évszázados múltra visszatekintő népművészeti hagyományörzését, a kézműves mesterségek gyakorlását a 2001. áprilisában megnyitott **Alkotóház** biztosítja. A település a Homokháti Kistérségben jelentős szerepet tölt be a hagyományörzés, hagyománytiszteltet megvalósításában; évente alkotótábort szerveznek, melyet nemcsak a régióból, de az ország más tájairól is érkező látogatók nagy érdeklődéssel fogadnak. A **Helytörténeti Ház** épületében folyamatos kiállítás várja a látogatókat; itt a hagyományos népi elemek felelevenítésére „Alföldi tisztaszoba” és „Korabeli tanterem” került kialakításra.

Hagyományos programok, melyek a település apraját-nagyját megmozgatják: Újévi focikupa, iskolabál, karnevál, Fonósok farsangi bálja, nemzeti ünnep, Fontos Sándor Emléknep, Zöld Üllés – Zöldülés, Föld Napja, Kísérletező délután, Horgászverseny, „Együtt Egymásért” Családi Nap, Óvodai ballagás, Művészeti iskola tanévzáró ünnepsége, Falunap, Falunap kupa sportnap, ÁFÉSZ kupa, gyereknap, Ballagás, Kenyérünnep, Egészségvédelmi hét, Anyatejes Világnap, Idősek világnapja, Területi Dalostalálkozó, okt. 23. megemlékezés, Községünk

születésnapja – Sportnap, „Ovibál”, Fonós Mikulás, Luca napi alkotóház, Adventi hétvégék meglepetéssel, műsorral, Falukarácsony, Szilveszteri focikupa, Szilveszteri futás.

Bordányban a **búcsú** napja Szent István tiszteletére minden év augusztus 20-át követő vasárnapon van. Eredete az első kápolna 1859. augusztus 20-án történő szentelésére nyúlik vissza. A település jellegzetes, az Önkormányzat által hagyományossá emelt ünnepe 1993 óta a Pünkösdkor megrendezésre kerülő **Bordányi Falunapok**, ekkor adják át a Díszpolgári Címet és a Bordány Községért Emlékérmét is. A három napos kulturális és sporteseményeknek a Szent István tér, a Sportcsarnok és a Faluház parkja ad otthont.

Faluházban működő **Ősi kerámia** szakkör tíz éve működik Jenei Györgyné vezetésével, hagyományos, felrakásos technikával készült alkotásaikból állandó kiállítás tekinthető meg a Faluház galériáján mellyel őszinte csodálatot váltanak ki a látogatóknak.

A **Nefelejcs Nyugdíjas** klub 1974. február 13-án alakult, azóta is hetente rendszeresen tartja összejöveteleit a Faluházban. A környező települések nyugdíjas klubjaival ápolnak jó kapcsolatokat, szerveznek közös programokat, fellépnek a falunapon, kiállításokat szerveznek. A falu kemencéjében több alkalommal hagyományos kalács sütésével örvendeztették meg a különböző rendezvények résztvevőit.

Kulturális és Szabadidős Egyesület (KUSZA) 1998-ban alakult, működteti a Teleház és Információs Központot, tagjaiból a Bordányi Amatőr Színjátszó Kör, és 2004 óta egy helyi filmeket készítő csoport is alakult, szerkesztik a központ B.I.L.D. című belső lapját valamint rádió9 műsorát közvetítik. Az egyesület kulturális tevékenységéhez tartoznak többek között a nemzetközi csereprogramok, nyári napközis és faluvédő tábor, valamint a bordányi **Kultúra Napjának** létrehozása, megszervezése, itt adják át a „**Bordányi Kultúrájáért**” díjat. E nap hagyománya, hogy a Bordányi Amatőr Színjátszó Kör ekkor mutatja be a legújabb produkcióját.

A bordányi **Népdalkör** 2002-ben alakult Farkasné Illés Mária vezetésével, ünnepeken, helyi rendezvényeken rendszeresen fellépnek, kapcsolatot tartanak a környező települések népdalköreivel. A Faluházban több alkalommal szerveztek népzenei találkozókat (Őszi Dalos Találkozó), minősítőket. Testvértelepülések találkozója keretén belül szerepeltek a romániai Detta, illetve a vajdasági Csóka településen. Felléptek a Kárpát-medencei Magyarok Kóruszövetségének ópusztaszeri és palicsi találkozóján. A népdalkör fontosnak tartja a helyi hagyományok ápolását, ezért sor került egy jellegzetesen dél-alföldi népi hangszer, egy tekerőlant beszerzésére.

Nemzetközi bordányi Rádióamatőr Találkozó augusztus első hétvégéjén kerül megrendezésre immár öt éve, a bordányi MTTSZ sportklub, a Szeged városi Rádióklub és a Faluház szervezésében.

A **Bordányi Ifjúsági Klub Egyesület (BIKE)** 2005-ben alakult családias hangulatú programok szervezésével a fiatalok összetartását, szabadidő hasznos eltöltését tűzte ki célul.

Nemzetközi Ifjúsági Találkozót szerveztek a romániai Detta és a szerbiai Csóka testvérönkormányzatok fiataljai számára, cél a határon túli magyarság kultúrájának megismerése különböző szakmai, gasztronómiai és szabadidős programok keretében. Évente a Faluház parkjában szervezik és rendezik májusban a **Családi Napot**, szeptemberben a **Szabadtűzi Sütő-főző Fesztivált**.

Zákányszéken mindig nagy hagyománya volt a kultúra ápolásának, a hagyományok megőrzésének, átörökítésének a jövő nemzedék számára. E törekvés sokrétű tevékenység, és számos rendezvény formájában valósul meg. A **Zákányszéki Parasztkórus** (1964) és a **Zákányszéki Nefelejcs Citerazenekar** (1974), számos díjjal, sikeres fellépéssel öregbítették az elmúlt évtizedekben a település hírnevét. Nagy népszerűségnek örvend és a tradíciókat folytatva 2010-ben IX. alkalommal kerül megrendezésre a **Zákányszéki Böllérnap** a **Zákányszéki Közművelődési Egyesület** szervezésében. A kezdeti próbálkozást immár nagy érdeklődés övezi. Ezt jelzi a résztvevők magas száma, hiszen 2009-ben közel 800 főt vonzott a nagyszabású helyi rendezvény.

A **Zákányszéki Ifjúsági Önkormányzat** minden évben megszervezi tavaszi és őszi rendezvényét **Tavaszcсалogató** és **Szüreti Bál** címmel. Ismert előadók, a helyi művészeti csoportok, és kötetlen programok gondoskodnak a részt vevők jó hangulatáról, ezen kívül hagyományt teremtő községi rendezvények az **Aratóünnep**, a **Zákányszéki Falunapok**, és 2006 óta az **Adventi gyertyagyújtások**.

Ahhoz, hogy a felsorolt rendezvényekről és sikeres pályázatokról minél többen értesüljenek, fontos szerepe van a helyi és a kistérségi médiának. A **ZakaHom-e Egyesület** kiadásában jelenik meg az önkormányzat ingyenes kiadványa, a **Zákányszéki Kis Újság**, mely a tájékoztatás fontos eszköze. A **Zákányszéki Életképek** az Egyesület ingyenes folyóirata, negyedévente megjelenő számaiban feldolgozásra kerülnek a helyi kulturális intézmények és műkedvelő csoportok történetei, az ünnepekhez kötődő hagyományok, és a munkával, szórakozással kapcsolatos népszokások. A kiadványok ingyenesen eljutnak minden zákányszéki háztartásba, valamint a www.zakanyszek.hu portálon is olvasható. Zákányszék honlapjának frissítéséről **Hírlevél** formájában közel 150 e-mail cím kap értesítést. A helyi hírek, események, fotók megjelennek a helyi, és a Homokhát TV Képújságában.

Fontos megjegyezni, hogy egyre több külföldi nemzetiségű de már magyar állampolgár lakik a településeken, így pl. német, olasz. Az ő kultúrájukra, hagyományaikra is tekintettel kell lennünk, hiszen közösségként a multikultúra igen nagy hangsúlyt kell, hogy kapjon!

2. Stratégiai területek

1.Közösségek

Egy közösség, - melyben a részvétel szinte korlátlan lehetőséget teremt a tájékozódás, az önkifejezés felé, s nem utolsó sorban átalakítja az egyén és közösség közötti kapcsolatok egész rendszerét – biztos háttérrel ad a későbbi fejlődéshez. Ebben a „szövetségben” ötvöződnek a települések kulturális hagyományai, kifejezőmódjai, s részben ennek köszönhetően általánosan nő az érdeklődés egymás értékei (hagyományai, jellegzetességei) iránt.

A közösségek megerősítése a kulturális stratégia egyik súlypontja, hiszen a kultúra közösségekben él, jelképezi az összetartozást, megújító és megtartó erő, amely a közösségben fejti ki hatását. Cél, hogy helyi összefogást érjünk el, ehhez az „odatartozás tudatára”, a bizalom kialakulására van szükség, hiszen a családi és rokoni összetartozáson túl a többségnek a lakóhelye közösségei számítanak leginkább.

Gyengeségek:

- polgárok passzivitása
- bizalomhiány
- csekély társadalmi tőke
- együttműködési készség hiánya
- esélyegyenlőtlenség

Erősségek:

- Helyi kezdeményezések
- Bővülő kulturális kínálat
- Hozzáférési lehetőségek bővülése

Stratégia:

Jól működő, fejlődő **közösséget építeni** a gyengeségek megerősítése nélkül nem lehetséges. A **szakmai együttműködés más intézményekkel** (oktatási, ifjúsági, szociális) némely településen nem elégséges, s ez a fejlődés gátja lehet. Bátrabban ki kell aknázni az egyes területtel való együttműködés adta lehetőségeket! Célunk elérése érdekében a közösségi részvétel ösztönzését, az együttműködés feltételeit, és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását kell megteremteni pl. a munkanélküliek, idősek, fogyatékkal élők esetében. Olyan stratégiát kell kialakítani, amely ösztönzi a közösségek kialakulását, működését és együttműködését; s

olyan közösséget, amely együtt dolgozik másokkal, alakítja a jövőjét, így nőhet a programokhoz, szolgáltatásokhoz hozzáférők aránya, s ebből következően a számuk. Kiemelt hangsúlyt kell, hogy kapjon az újíto, alkotó tevékenységek és befogadásuk számára a kedvező feltételek megteremtése. Napjainkban hangsúlyosabbá válik a digitális kultúra, amely a gyors és lényegre törő keresési módot népszerűsíti, ám a művészek számára ez egyben új kifejezési eszközöket is nyújt, s a hozzáférés is egyszerűbb. Az igényes kínálat bővítése, fenntartása a következő időszak fő feladata!

A fiatalok közösségeire építve lehetőség nyílna **fiatal tehetségek felkarolására**, ezért ösztönözni kell a különféle témájú versenyeket, kiállításokat, fesztiválokat.

Az idős emberek számára fontos, hogy a munkaerőpiacról való kivonulásuk után új közösséget találjanak, hogy megőrizték szellemi, fizikai egészségüket, így szükséges az ő számukra is megfelelő kulturális kínálat biztosítása. Az idősebb korosztály idegenkedik az új technológiától, azonban ha közösségben próbálják elsajátítani az „újdonstgot”, nyitottabbá, oldottabbá válnak. Olyan programokra van szükség, amellyel a saját közösségükben erősíthetjük őket.

Példaként hozható fel Öttömös; több éve jól működő ifjúsági zenekara van a falunak, akik rendszeresen föllépnek a helyi és a környező települések rendezvényein. A falu helyiség biztosításával támogatja tevékenységüket, úgy, ahogy a két helyi nyugdíjas klubot is programjaik szervezésében.

A Homokháti Kistérség 2008-ban adott be egy **Közkincs-kerekasztal pályázatot**. Mórahalom Kistérség kulturális intézményei valamint kulturális feladatokat is ellátó szervezetei a Homokháti Kistérség Kulturális felemelkedése érdekében, az együttgondolkodás jegyében egy olyan szellemi műhely létrehozását célozzák meg, amelynek célja a szellemi erőforrások koncentrációja a kistérség kulturális stratégiájának megalkotásában. Emellett cél a fiatal tehetségek felkutatása, helyi hagyományok ápolása, átörökítése, közös pályázati program készítése. Ez az összefogás volt az első jelentős lépés a közös jövő kialakítása felé.

A stratégia célja a közművelődési feladatok megújítása, új megvilágításba helyezése, melynek alapját az együttműködések és a helyi erőforrások képezik. Célja a helyi közművelődés fejlesztése a kistérségi és a regionális fejlesztési célok figyelembe vételével a jelenlegi intézményi forma megtartásával, valamint célja a kulturális élet szereplőinek együttműködése, a településeken élők elégedettségének, életminőségének növelése érdekében.

2. Kulturális örökség védelme

A kulturális örökséget a tárgyi és szellemi kultúra területén az előző nemzedékek hagyatékának az a része alkotja, melyet az utódok „megőrzésre érdemesnek ítélték”. Ám néha az bizonyul értékesnek, amit korábban nem tartottak annak, így szükséges a hagyaték minél teljesebb és pontosabb dokumentációja. Ide tartozik a tudományos feltárás, feldolgozás, állagvédelem, illetve az ezekhez történő hozzáférés biztosítása. Mivel folyamatosan gyorsul a technológiai fejlődés üteme, nőnek az ezzel kapcsolatos elvárások, így lépést kell tartanunk a fejlődéssel.

A Mórahalom Város Önkormányzat Tóth Menyhért Városi Könyvtár és Közösségi Ház vállalta, hogy a kistérség településeinek helytörténeti, **helyismereti** anyagait egy közös **adatbázisban** fogja össze. Ebben az adatbázisban a könyveken, folyóiratokon kívül képi dokumentumok is helyet kapnak, s ezeket településekként rendszerezve kereshetővé teszi.

A könyvtárak szerepe napjainkra jelentősen megváltozott és kibővült. A hagyományos dokumentumok őrzésén és szolgáltatásán felül ma már alapvető az elektronikus szolgáltatás, az adatbázis. Azonban ez nem minden települési könyvtárnak adatik meg, s ezért nem tekinthetők versenyképesnek, szolgáltatásai nem elégítik ki a lakossági igényeket. Célunk, hogy a pályázati kiírások folyamatos figyelésével lehetőséget biztosítsunk a kereshető adatbázis kiépítésére azokban a települési könyvtárakban, ahol erre saját erőből nincs lehetőség.

Többek között a közös pályázás lehetőségét is kihasználva alakult meg 2009. februárjában a **Homokháti Kistérségi Könyvtári Szövetség**, melynek működési területe a Homokháti kistérség és vonzáskörzete. Célja a szövetségbe tartozó könyvtárak segítése egymás tapasztalatainak átadásában, a helyi s már jól bevált kezdeményezések ismertetése, publikálása; azoknak a gyakorlati törekvéseknek és fejlesztési elképzeléseknek összefogása, amelyek a szakmailag önálló, sajátos arculatú könyvtárak kialakítását tűzik ki céljukként, de egyben a kistérségi könyvtárak közötti szoros együttműködést is szolgálják, illetve együttműködés minden olyan társadalmi tényezővel, melyeknek célkitűzései nem ellenkeznek a szövetség célkitűzéseivel.

A **Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR)** kialakításával egy olyan helyet kívánunk létrehozni, ahonnan minden információforrás és dokumentum elérhetővé válik. E cél megvalósításában nagy szerep jut a Homokháti Kistérségi Szövetségnek, amely azon kívül, hogy a tagok erősségeit hangsúlyozza, támogatja azokat, össze tud fogni egy integrált adatbázist, amiben minden tagkönyvtár adatbázisa benne van és a felhasználót segíti a tájékozódásban hogy hol mit találhat meg.

3. Kortárs és nyitott kultúra

Azokat az alkotásokat, amelyek sem a piacon, sem a „műkedvelő elit” körében nem fogadnak szívesen, érdektelenség és az elutasítás fenyegeti. Fontos, hogy esélyt kapjanak a pályakezdő művészek, alkotók, hiszen társadalmunk megújulási képességét, versenyképességét, fogékonyságát ösztönzik, nem beszélve közösségalkotó erejéről. A fiatal festők, zenekarok, képzőművészek, írók kikényszerítik az intézmények modernizációját, s emellett szükséges a lakosság megfelelő tájékoztatása, a reklám minden csatornán.

Cél tehát az értékteremtés és terjesztés, melynek egyik formája lehet a „köztéri művészet” is, melynek lényege, hogy nyilvános térben, a közterek adottságainak megváltoztatása nélkül kreatív alkotások születhetnek.

És ezzel át is térünk a nyitott kultúrára, hiszen a nyitott kultúra egyszerre jelenti a nyitottságot az újra, illetve hogy a kulturális javak mindenki számára hozzáférhetők. A kultúráközvetítés egyik alapköve a megfelelő fizikai infrastruktúra, az internet, ezek a feltételek azonban nincsenek meg minden településen. A megfelelő infrastrukturális háttér kialakításával növeljük a digitális tartalmakhoz való hozzáférés esélyét.

A Magyar Információs Társadalom Stratégia alapján kidolgoztak egy kulturális tartalomfejlesztési programot, s hozzá kapcsolódóan a **Nemzeti Digitális Adattár (NDA)** egy keretrendszer hozott létre hogy a magyar nyelvű és magyar vonatkozású kulturális tartalmakat széles körben elérhetővé, használhatóvá és láthatóvá tegye. Az NDA egyrészt az interneten elérhető elektronikus tartalmak, másrészt a magyar nyelvű és vonatkozású digitális dokumentumok leíró katalógusa, gyűjteménye. Az adattárhoz csatlakozni önkéntesen, tartalmi megkötés nélkül lehet; a digitalizálandó anyag pontos leírását kell nekünk elkészítenünk, amit az NDA gyűjt és tárol saját rendszerében.

A **NAVA** a magyar nemzeti műsorszolgáltatói kötelespéldány archívum, amely audiovizuális tartalmakat gyűjt. Gyűjti az országos televíziók és magyar gyártású vagy magyar vonatkozású műsorait, de ezen kívül befogad helyi műsorszolgáltatói anyagot feldolgozási, tárolási célból. A NAVA rendszerhez a Tóth Menyhért Városi Könyvtár 2007 tavaszán már csatlakozott.

Célunk, hogy a kistérség könyvtárai és egyéb intézményei közül minél többnek legyen lehetősége digitális tartalmakat szolgáltatni, ezzel is lépést tartva a kor követelményeivel, elvárásaival, hiszen a sikeres tartalomfejlesztési projektek már mind a felhasználók aktív részvételére építenek. Fontos hangsúlyozni a média szerepét, a lehetőségek kiaknázását, legyen ez pályázati, gazdasági vagy egyéb lehetőség. Az új média új megjelenési felületet biztosít, ami hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez is. Ösztönözni kell ezért a folyóiratok online megjelenését, így azok nagyobb eséllyel jutnak el az érdeklődőkhöz.

4. A kistérség kulturális jelene, a jövő kulturális kistérsége

A stratégia célja egy komplex, jól megszervezett **iránymutató kidolgozása**, amelynél figyelembe vettük a kistérség **helyi sajátosságait, igényeit** s ezen specifikációk alapján határoztuk meg a fejlődés irányait. Meglehet, ez korán sem tökéletes, hiszen minden igénynek és elvárásnak nem tudunk eleget tenni, de közös és rendszeres munkával elérhetjük a várt eredményeket, s megelégedésül szolgálhatunk. Fontos, hogy a kultúrát, a kulturális életet népszerűsítő intézmények, csoportok megerősödjenek, számuk növekedjen, minőségi munkát végezzenek, s ha szükséges, összefogással erősítsék egymást, használják ki a kínálkozó lehetőségeket.

A kistérség településeinek zöme **tanyás település**, főként mezőgazdaságból élő lakossággal. Van, amely az erdővilágával, van, amely országos szinten nevet szerzett boraival, szőlőivel, régészeti kincseivel erősíti a „csapatot”, ám sajnos a gyengeségek is éppoly szembetűnőek. Amellett, hogy az erősségeinket még erősebbé, még vonzóbbá kell tenni, szükséges a gyengeségek csökkentése. Pl. a külterületi lakosság szociális és egészségügyi ellátásának növelése, infrastrukturális fejlesztések támogatása, úthálózatok fejlesztése, a gyerekek óvodába és iskolába történő utazásának megoldása. Amíg ezek a problémák nem oldódnak meg, addig a lakosság jelentős hányadában nem alakul ki a kultúrára, a kulturálódásra való igény, hiszen először az alapvető, a létszükségletet érintő igények kielégítésére van szükség.

Kulturális szinten a meglévő intézményrendszerek fenntartása, továbbfejlesztése, erősítése, az **ifjúsági korosztály** bevonása a művelődési életbe, ehhez kapcsolódóan a szükséges terek kialakítása, a személyi feltételek megteremtése a cél. A településeken működő közösségi ház, kulturális otthon, könyvtár, teleház stb. biztosítson helyet és lehetőséget az amatőr művészek, (színtársulatok, zenekarok, kézművesek) ifjúsági szervezetek megjelenéséhez, tehetségük bemutatásához s ezáltal hozza közelebb a fiatal korosztályhoz is a kultúrát. A fiatalok szórakozásához szükséges lenne egy olyan összetett közösségi tér kialakítása, ahol a különféle kikapcsolódási lehetőségek egy környezetbe koncentrálnának, többféle igényt kielégítve (DVD-szoba, alkohol-, és füstmentes büfé, alkotóház, olvasóterem, internet-szoba, futball pálya stb.) szolgálna fejlett, a kor követelményeivel lépést tartó helyként. Továbbá olyan környezetet és a társadalom minden területére kiterjedő feltételrendszert kell biztosítani számukra, hogy felnőtt koruk elérése után is a közsgben maradjanak, ott alkotó tevékenységükkel elősegítsék annak fejlődését.

A felnőtt korosztály számára a már korábban említetteken kívül olyan programok kivitelezése is cél, mellyel a munkaerőpiacra való be-, és visszalépést segítik, ösztönzik. A könyvtárak, teleházak nagy része rendelkezik E-tanácsadó munkatárssal, aki az e-közzolgáltatásokhoz való hozzáférésben, ezek használatában segíti a lakosságot a szolgáltatások igénybevételében, az internetezésben. Emellett továbbra is fontosnak tartjuk a családi napok, **kulturális / hagyományőrző fesztiválok, sportesemények rendezését, ezek számának növelését**, a civil szervezetekkel való **együttműködés erősítését**, s a **pályázati lehetőségek feltárását**.

A családi napokhoz hasonlóan tervezzük egy „**kulturális hét**” elindítását, melynek szervezése a kistérségben minden évben más település feladata lenne. A program lényege, hogy egy-egy témára, aktualitásra, évfordulóra építve a szervező település bemutatja saját kulturális értékeit, hagyományait, bepillantást enged hétköznapijaiba, a munkafolyamatokba, így szakmai tapasztalatcserével is párosulna, s mindez színes programok kíséretében valósulna meg.

Általánosságban elmondható, hogy minden településen ellátott az óvodai nevelés, az általános iskolai oktatás és az alapfokú művészetoktatás. Működik gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, iskolai napközi. Ötömösön 2009. január 1-jétől a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális Központ látja el a Gyermekjóléti és a Családsegítő Szolgálatot. Ez irányítja az idősgondozást és a Támogató Szolgálatot is.

Szükséges megjegyezni, hogy létezik kistérségi szinten egy Homokháti Iskolaszövetség, a „**HISZ**”. A magyar közoktatás fejlesztésének egyik kulcspontja az iskolák közötti partneri viszonyok kiépítése, s ebben a kistérségi iskolaszövetségnek meghatározó szerepe lehet. A homokháti kistérség iskolái NATRAFOR" GÖ PROGRAM néven 1997-ben dolgozták ki a kistérségi közoktatási együttműködés koncepcióját, melyben egy több szintéren zajló, közös fejlesztő munka alapelveit és feladatrendszerét határozták meg. 1998. június végén Mórahalmon megalakult, majd 2001. őszén civil szervezetként bejegyzésre került a Homokháti Iskolaszövetség.

Kistérségi ellátásban működik a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, területi irodával, napi 8 órában. A szolgálat jól működik együtt a jelzőrendszer tagjaival: gyermekorvos, védőnők, óvodavezető, iskolaigazgató, tanyagondnokok, polgárőrség, rendőrség. A jelzéseket írásban küldik be, sok esetben közösen látogatják a családokat,

rendszeresen eseti megbeszélést tartanak, konzultálnak. A szolgálat munkáját az iskolai gyermekvédelmi felelős is segíti.

A 0-3 éves gyermekek gondozásával kapcsolatban szakszolgálati feladatokat Mórahalom és Szeged lát el, a Homokháti Többcélú Kistérségi Társulás vállalt feladatként végzi a Mórahalmon kialakított szakszolgálati központban a gyógypedagógiai fejlesztést, korai fejlesztés- és gondozást, a fejlesztő felkészítést, a nevelési tanácsadást, logopédiai fejlesztést, a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadást.

4.1 Jövőkép

A Homokháti Kistérség egy pezsgő, programokban gazdag terület, ahol a kultúrák találkoznak, s ez a sokszínűség kihatással van a településekre, növelve ezzel versenyképességüket. A programok erősítik a helyi közösségeket, vonzzák a látogatókat és ezáltal az ott élők életminőségét is javítja.

Határozott lépéseket teszünk a lokális kultúra erősítése, a kulturális esélyegyenlőség és a párbeszéd megteremtése érdekében, hogy az identitástudat növelése ne csak hangzatos kifejezések, hanem valódi tartalommal bíró fogalmak legyenek. A közművelődési területen dolgozók segítségével a településeken élő emberek identitástudatának erősítése, a helyi értékek, hagyományok feltárása és tudatosítása nagyon fontos cél. Az értékörzés és értékteremtés céljait helyi szinten teremtik meg elsődlegesen, hiszen megfelelő alapok nélkül nincs mire építeni.

4.2 Célok, elképzelések

A célok kialakításánál a települések saját koncepcióit, fejlesztési terveit, sajátosságait egyaránt figyelembe vettük. Mint már korábban említettem, olyan célokat tűztünk ki, melynek megvalósításakor az egyes települések sajátosságai, egyedi vonásaira tekintettel maradtunk.

Nagy hangsúlyt kap az

- életminőség javítása
- kapcsolatok kialakítása
- lokálpatriotizmus mélyítése de a nyitottság hangsúlyozása
- megfelelő közösségi terek kialakítása
- esélyegyenlőség biztosítása.

Rövid és hosszú távú rendszerezésben a **rövid távú céljaink:**

- a lakossági passzivitás megszüntetése

- intézmények programjainak bővítése, színesítése
- megfelelő technikai, infrastrukturális eszköz biztosítása a településeken a versenyképes szolgáltatás biztosításáért
- közös pályázati lehetőségek megragadása, pályázati programok kivitelezése
- lehetőség biztosítása fiatal és/vagy amatőr művészek tehetségének kibontakozásához
- jó kapcsolat kialakítás a már meglévő és leendő partnerekkel (intézmények, fenntartók, egyházak, kisebbségi önkormányzatok), az oktatás és a kultúra együttműködésének további erősítése, szülessenek továbbra is olyan közös akciók és programok, amelyek gazdagabbá, színesebbé és hatékonyabbá teszik mind az iskolai, mind az iskolán kívül a gyerekeket érő kulturális hatásokat
- művelődési, közösségi igények kiszolgálása a kisgyerekkortól a felnőttkoron át a nyugdíjasokig – a gyerekek, felnőttek, idősek minél változatosabb formában részesüljenek a kultúra befogadásának és művelésének élményében
- a gyermek- és ifjúkori kulturálódás erősítése
- eredményesen segíteni a mindennapi kultúra fejlesztését, településünk értékeinek megismerését, gyarapítását
- közgyűjteményi feladatellátás támogatása és fejlesztése

Hosszú távú céljaink:

- esélyegyenlőség biztosítása a kulturális életben, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, hiszen az esélyteremtő programok akkor lehetnek sikeresek, ha az érintettek részvételével jönnek létre; a hátránnyal küzdők bevonása a kulturális tevékenységekbe, tehát ezen a téren is az esélyegyenlőség biztosítása, közösségépítés
- kulturális örökségvédelem
- a kultúra, a kulturális javak fontosságának széles körben való elismertetése
- minőségelvű irányítás és szemlélet
- az idegenforgalom növelése
- életminőség javítása
- A kulturális fejlesztések megfelelő hangsúllyal kerüljenek be a település fejlesztési terveibe, mely alapjául szolgálhat az egységes és összehangolt fejlesztéseknek
- a települések lakosainak egyéni és közösségi kulturális jólétének növelése, az egyéni alkotóerő erősítése, a kulturális versenyképesség növelése
- tevékenyen részt venni a rendelkezésre álló eszközeinkkel a lakosság életminőségének javításában, kialakítani azokat a készségeket, amelyek alkalmassá teszik őket a változásokhoz

való alkalmazkodni tudásban, s nem utolsósorban segíteni aktivizálni azokat a cselekvő, kreatív erőket, amelyek a fejlődés alapját képezik

- az egész életen át tartó tanulás támogatása
- új-régi közösségek elérése, az általános műveltség növelése, különböző közösségeket fogékonnyá tétele a minőségi kultúra iránt, amely erősíti a tanulási készséget, a nyitottságot, a kulturáltságot

Fontos észrevenni, hogy a közművelődés szerepének változásával jelentősége is felértékelődik, hiszen mindannyiunk felelőssége a jövő generációja számára megőrizni és átadni azokat az értékeket, amelyek meghatározóak, nagy fontossággal bírnak.

4.3 Eszközök

- Ahhoz, hogy felhasználó- és közösségbarát intézményeket hívjunk életre, fontos az otthonos berendezés és a figyelmes, kedves szakember
- Szolgáltatások bővítése
- Megfelelő technikai, tárgyi eszközök beszerzése nélkül korszerű kultúráközvetítés nem lehetséges
- Együttműködési formák kialakítása a programok kivitelezése során, illetve szakmai területen
- Menedzsment, marketing. Hiszen egy olyan intézmény, amely magát jól el tudja adni, sokkal közelebb kerül a célközönséghez, ezáltal népszerűbb és a későbbiekben a kulturális élet meghatározó pontja lesz.

IV. Ellenőrzés, felügyelet, felelősség

A tervezetek sokszereplősek, amelyben közös feladat hárul a hagyományos közművelődési- közgyűjteményi szakemberekre, a civil szervezetekre, a nemzeti és etnikai kisebbségek csoportjaira egyaránt. A végrehajtás során egyeztetésre van szükség mind a települések, mind az intézmények, mind a fenntartók, mind pedig a lakosság, a fogyasztó szintjén. Ő az, aki visszajelzéseivel a leginkább befolyásolni tudja a későbbi munkát, hiszen őt akarjuk megnyerni, kiszolgálni. Ha jó munkát végzünk, pozitív visszajelzéseket kapunk, a tervezett programokat tovább folytathatjuk, ha pedig szükséges, módosítanunk kell az eredeti elképzeléseken.

Szükséges a 2-3 évenkénti ellenőrzés, ez alatt az idő alatt érkeznek pozitív és negatív visszajelzések, melyek kiindulópontként szolgálnak. Ezekre az összejegyzésekre

beszámolók készülnek az eddig elért eredményekről, hiányosságokról, a koordináló feladatot a kistérségi közművelődési referens látja el. Lokális szinten a települési művelődési házak, könyvtárak, faluházak, egyesületek, szervezetek és annak fenntartói döntenek a szükséges lépésekről, Kistérségi szinten pedig a Társulási Tanács.

V. Operatív programok

Ásotthalom

- Rendszeres, hagyományos nagy programjainak (Tavaszköszöntő Népzenei Találkozó, Majális, Pünkösdi Borünnep, Gátsori Tanyasi Ünnepség, Falunap és kenyérárdás ünnepe) megrendezése a továbbiakban is
- Együttműködés, együtt gondolkodás, közös tevékenység kialakítása a 2011-ben elkészülő Gátsori és Kissori Községi helyekkel.
- Intézmények, civil szervezetek mind szorosabb bevonása, együttműködések szélesítése pl. pályázatok terén
- Saját csoportjainak működésének bővítése, esetleges átalakítása – pl. Kézműves szakkörben új tevékenység bevezetése, Nyugdíjas klub és Népdalkör kapcsolatainak szélesítése
- Már jól működő kistérségi kapcsolatok (Öttömös, Zákányszék, Mórahalom) további fenntartása és kiterjesztése a többi településre
- Könyvtári informatikai rendszer, eMagyarország pont fejlesztése
- Könyvtár udvarának hasznosítása, szabadidős tevékenység rendezésére alkalmassá tétele
- Művelődési ház külseje után belső felújítás megvalósítása
- Határon túli kapcsolatok (Királyhalom, Kászon) erősítéseként további közös programok megvalósítása
- Hagyományaink, szokásaink megőrzése, átadása érdekében kiállítások, rendezvények szervezése

Pusztamérges

- IKSZT pályázaton belül a helyi művelődési ház felújítása várható, a pályázat első fordulója nyert- a munkálatok kezdete évvégén vagy jövőre várhatóak.
- A közönségben működő Tourinform Iroda a művelődési ház felújítás során új arculatot kap és utcára néző bejárattal, kijáráttal lesz ellátva a névhasználati szerződésnek megfelelően.

- A hagyományörző Szüreti Fesztivál és Kakaspörkölt-főző Verseny eddig 15 alkalommal került megrendezésre- ezután is minden évben megrendezésre kerülő rendezvény,-amely tiszteleg a bor őskultúrája előtt és a gasztronómia része pedig bemutatja a falusi turizmusba bekapcsolódó vendégfogadó házakat, mint nyitott otthonokat.
- A minden évben hagyományosan megrendezésre kerülő programjaink megőrzésére továbbra is törekszünk, ilyenek a „Legvirágosabb Ház program”, „Hármas határ találkozó”, „Négyes határ találkozó”, „Gólya program”, Pusztamérgesi kupa, „Tök-Dök fesztivál”, Egészségnap, Baba-Mama Klub, LAN Party, Jótékonyági- és farsangi bálók, Sportnap, Falukarácsony és könyvtári foglalkozások. (Ezeket részletesebben lásd a települések bemutatásánál)
- A rendezvénynaptárban szereplő jelentősebb rendezvényeinket is megtartani kívánjuk: nemzeti megemlékezések, Nőnapköszöntő estek, Falukarácsony, falutélapó, Intézményi bálók és egyéb rendezvények, Civil szervezetek rendezvényei, stb.)
- A falusi turizmusba bekapcsolódó vendégfogadók vendégéjszaka számának növelése céljából a település társkiállítóként igyekszik részt venni a szakmai kiállításokon, megjelentet dvd anyagot a kínálatokból(szálláshelyek, látnivalók, stb.) és a község honlapját folyamatosan frissítve adjuk közzé program és szálláskínálatunkat.

Ruzsa

- Jelenleg külön épületben található a művelődési ház és a könyvtár. Terveik szerint az IKSZT pályázat megvalósításával ismét egy helyre hozható a kultúra Ruzsán. A mai statisztikai adatok szerint több mint 17ezer dokumentum várja a látogatókat. Gyűjtik a helyismereti értékeket, számítógépekkel kiegészítve naprakész információszolgáltatásra törekednek. A könyvtárban zajló rendezvényekkel hívják fel a lakosság figyelmét az olvasásra. Évente legalább egyszer szerveznek író-olvasó találkozót, kézműves foglalkozást és könyvtári vetélkedőt, apró ajándékokkal jutalmazva a résztvevőket.

Öttömös

- A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása által az Új Magyarország Fejlesztési Terv Dél-alföldi Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott "Homokháti komplex szociális alapellátási és gyermekjóléti intézmény létrehozása" című pályázaton 75 566 675 Ft összegű támogatást nyert Öttömös és Pusztamérges. Ebből az összegből fog

felépülni az idősök nappali foglalkoztatója, amely szintén a közösségeket erősíti. Ez a hely arra is alkalmat teremt, hogy megismertessük őket az információs technológiákkal.

- Jelenleg is folyik szintén pályázati pénzből a falu központjában egy jelentős beruházás. Egy régi, romos épület helyén parkot alakítanak ki, parkolót, ezzel is a falusi turizmus fellendítése, a kulturált közterületek kialakítása, a komfortosabb lakókörnyezet kialakítása a cél. Ezzel is növelve természetesen a falu lakosságmegtartó vonzerejét.

Üllés

- Táncos tábor, alkotóházi tábor, pályázati támogatástól függő egyéb táborok, Alkotóház – orgoványi csoport fogadása, pályázati támogatástól függő egyéb rendezvények megrendezése
- Hagyományos, a település minden korosztályát megmozgató programok megtartása
A programokat a Hagyományörzés pontnál bővebben részletezzük.
- Kultúrát támogató beruházások: A többfunkciós **Déryné Kulturális Központ teljes rekonstrukcióját** ez év május végére tervezik, (négy pályázati forrásból valósítják meg: a DAOP-ból 50 millió forintot, a Leki pályázaton 26 millió forintot, az ÖTM-től pedig 4 millió forintot nyert a település. Az MVH-tól 10,5 millió forintot remélnék, amelyből az intézmény környezetét szeretnék rendbe rakni. Az épület felújításának összköltsége 115 millió forint, így a település mintegy 25 millió forint önerővel szállt be a beruházásba. A könyvtár, az állandó kiállítóterem és a felújított nagyterem mellett civil szolgáltató központként is működik majd, ahol helyet kapnak a nyugdíjasok és az ifjúsági szervezetek is.), **a nagy iskola teljes akadálymentesítése, a forráskúti és az üllési iskola társulása**, (melynek révén tavaly 64 millió forintot nyertek digitális táblák, laptopok, projektorok vásárlására, továbbképzésre, illetve egy újabb sikeres pályázat esetén az iskola majd mindegyik tanulója laphoz juthatna, amit az iskolában használhatna.) **az Erdei Iskola felújítása** (az energetikai korszerűsítésre és eszközbeszerzésre 53 millió forint pályázati pénzt nyertek, a beruházás során napkollektorokat és egyedi biológiai szennyvíztisztítót is telepítenek)
- Turizmusélénkítő beruházások: **kerékpárút fejlesztés, piacolás** hagyományának feléléstése
- Civil szervezetek pályázatainak koordinálása: A Remény Nagycsaládos Egyesületnek a Csongrád Megyei Önkormányzat elnöki külön keretére benyújtott pályázatából valósult

meg a piacátadó ünnepség, amely húsvéti alkotóházi foglalkozással volt összekötve, illetve a Fonó Alapítvány pályázata a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz, amelyből 10,5 millió forintot várnak és a Déryné Kulturális Központ környezetét kívánják rendbe rakni.

- Egyéb beruházások: Szociális gondozóház kialakítása (50 millió forintot nyert a pályázat)
- További tervek: Bölcsőde bővítése, az alkotóház nagyobb, felújított helyre, az Üllés, Felszabadulás u. 28. alá való költöztetése, vendégház kialakítása

Zákányszék

- A Zákányszéki Parasztkórus és a Zákányszéki Nefelejcs Citerazenekar Működését a jövőben is segíti a Zákányszéki Művelődési Ház és Könyvtár, valamint a Zákányszéki Közművelődési Egyesület. 2010-ben kórustag toborzót hirdettek, az új tagok felvételével szeretnék az utánpótlást biztosítani.
- Zákányszék Község Önkormányzata a **„Zákányszéki Művelődési Ház és Könyvtár szolgáltatásbővítési célú infrastrukturális fejlesztése”** címmel DAOP-os pályázattal 50 millió forint értékű támogatást nyert, 3 millió forint önerő biztosításával. A projekt során a művelődési ház teljes körű fűtőkorszerűsítésen és akadálymentesítésen esik át. Beépítésre kerül a tetőtér, ahol egy 120 m²-es, korszerű könyvtár kerül kialakításra. A mozgásukban korlátozott olvasók lift segítségével közelíthetik meg a könyvtárat. A felújítást követően a jelenleg egy épületben működő teleház, könyvtár, falugazdász iroda átkerülnek a művelődési házba, ahol kulturális és információs központként működnek tovább együtt.
- A **Zákányszéki Általános és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény** a 2010-es évben az infrastrukturális, informatikai fejlesztést végzi a TIOP 1.1. pályázattal. A 2009 óta Ökoiskolaként működő intézmény szakkörök, előadások, túrák segítségével hívja fel a gyerekek figyelmét a környezettudatos magatartásra.
- A hagyományos ünnepek (Zákányszéki Böllérnap, Tavaszcsalogató és Szüreti Bál, Aratóünnep, a Zákányszéki Falunapok, az Adventi gyertyagyújtások) megőrzése

VI. Összegzés

Erősségek <ul style="list-style-type: none"> - szakemberek megléte és bevonása - tapasztalat - kínálat gazdagsága - változtatni akarás -A helyi kultúra védelme, ápolása (intézményesítve: alkotóházakkal, emlék-házakkal, művelődési központokkal) -Helyi alkotók aktivitása 	Gyengeségek <ul style="list-style-type: none"> - épületek rossz állapota - széthúzás a lakosok között (passzivitás) - anyagi tőke hiánya - tanyás szerkezetű települések
Lehetőségek <ul style="list-style-type: none"> -a meglévő és leendő kapcsolatok megtartása, felkutatása - Ágazati együttműködések -Nyitás új szakterületek felé - pályázatok, források figyelése - Meglévő terek, humán erőforrások erősítése - Népszerűsítés, tájékoztatás 	Veszélyek <ul style="list-style-type: none"> - Támogatás hiánya - Forráshiány - Összefogás hiánya -Szakmai jövőkép instabilitása

Összefoglalva tehát értékes, versenyképes jövőképet felállítani a kulturális szférában és a művelődés terén elég nehéz feladat. Mint már említettem, tökéletes stratégiát alkotni, olyat, amely mindenkinek megfelel, minden területet átfog, részletez, irányt mutat szinte lehetetlen.

Jelen stratégiában kísérletet tettünk arra, hogy a Homokháti Kistérség településeit bemutassuk, emberközelié hozzuk értékeiket, amikben ők maguk nagyok vagy egyediek, és a kulturális intézményeiken keresztül bemutassuk a települések életét.

A már meglévő értékekre alapozva, azokat bővítve, egy olyan irányt igyekeztünk meghatározni, mely továbbra is meghagyja az egyediséget, de az összefogást, a közösséget jelképezve hasonló és közös vonásokkal színesíti azt.

A feladatokat összefoglalva az elkövetkező időszak legfontosabb teendői lesznek:

- Szaktanácsadás, tájékoztatás a közművelődés területén dolgozók körében. Az intézmények beszámolóinak, munkaterveinek értékelése, tanácsadás, segítségnyújtás.
- Amatőr művészeknek lehetőség biztosítása az önkifejezésre, bemutatkozásra. Ehhez kapcsolódóan kiállítások, koncertek szervezése, tehetséggondozás.
- Kulturális esélyegyenlőség biztosítása; etnikai, nemzeti hovatartozást figyelembe véve a megfelelő programok kivitelezése.
- Szolgáltatásbővítés pl. könyvtári online adatbázis létrehozásával, kiadvány-, reklámanyag készítésével, digitalizálással, szakmai napok rendezésével.

A térségi szakembereknél megvan a megfelelő szakértelem, a tenni akarás vágya, ám sokszor falakba ütköznek, a passzivitás, érdektelenség falába illetve a támogatás hiányába. Ez utóbbi kiküszöbölésére nagyon fontos a megfelelő pályázati lehetőségek folyamatos figyelése, kiaknázása. Így akár megfelelő számítógéppark, közösségi tér kialakítására is lehetőség nyílhat.

Továbbra is fenn kell tartani a kapcsolatot a már meglévő támogatókkal, ám emellett keresni kell az újakat, ezzel továbbra is felhívhatjuk a figyelmet az általunk képviselt értékek fontosságára. Így például a kulturális programok és a turizmus összekapcsolására is lehetőség nyílik, ha olyan turisztikai programokat tervezünk, melyek a térséget népszerűsítik, megismertetik hagyományait, kultúráját.

Mindez azonban összefogás és támogatás nélkül szinte semmit nem ér. Gróf Széchenyi István gondolatával zárva: „Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen.”

1. számú melléklet: Kistérségi Rendezvénynaptár 2010.

A rendezvénynaptár a Homokháti Kistérség településeinek tervezett éves rendezvényeit, (jelen esetben 2009 évi) programjait gyűjti össze dátum szerinti sorrendben. Az oszlopokban fel vannak tüntetve a rendezvények időpontjai, a hely, hogy mely településen rendezik meg és a program rövid leírása.

A Kistérség központjaként Mórahalmon, az Aranyszöm rendezvényházban állítják össze a rendezvénynaptárat azokból az adatokból, melyeket a települések küldenek.

A lista nem teljes, a listát az év során szerveződő programokkal folyamatosan bővítik!

Hónap	Dátum	Település	Időpont	Program
Január	I. 2.	Üllés		Újévi focikupa
	I. 4.	Pusztamérges		Nyílt nap Gimnázium
	I. 9.	Ásotthalom		Tanyamúzeum: Vízkereszt
	I. 11.	Pusztamérges		Házszentelések kezdete
	I. 16.	Bordány		Sillye Jenő irodalmi estje
	I. 22.	Ásotthalom		Táncgála
	I. 23.	Ruzsa		Színházi előadás a Magyar kultúra napja alkalmából. Vendég: Szegedi Pinceszínház
	I. 23.	Üllés		Remény Nagycsaládos Egyesület közgyűlése és bálja
	I. 30.	Forráskút		Jótekonysági Iskolából
	I. 30.	Ruzsa		Polgárőr bál - szervezi a helyi Polgárőrség.
Február	február	Bordány		Farsang (Baba Mama Klub)
	II. 5.	Ásotthalom		Rádiólakodalmom
	II. 5.	Bordány		Retro5 buli (KUSZA)

Március	II. 6.	Ásotthalom	Tanyamúzeum: Tavaszi földmunkák
	II. 6.	Pusztamérges	Szalagavató
	II. 6.	Üllés	Iskolabál
	II. 12.	Ásotthalom	Farsangi Bál - Gondozási központ
	II. 12.	Bordány	Karnevál
	II. 12.	Bordány	Farsang
	II. 13.	Bordány	Schubert mise
	II. 14.	Forráskút	Farsangi Tuskóhúzás (vasárnap)
	II. 14.	Pusztamérges	Óvoda Bál
	II. 15.	Ásotthalom	Nyugdíjas Farsang
	II. 15.	Bordány	Falugyűlés
	II. 18.	Pusztamérges	Farsang
	II. 20.	Ruzsa	Vadászbál – szervezi a helyi vadásztársaság
	II. 26.	Üllés	Karnevál
	II. 26.	Pusztamérges	Farsang
	II. 27.	Ruzsa	Jótekonysági est az óvodásokért – szervezi az óvodai szülői munkaközösség
	II. 27.	Üllés	Fonósok Farsangi Bálja
		Üllés	Tűzoltó közgyűlése és vacsorája
		Öttömös	Iskolai Farsang
		Öttömös	Farsangi Jótekonysági Bál
		Pusztamérges	Tűzoltó Közgyűlés
	III. 5.	Ruzsa	Ruzsai Ifjúsági Önkormányzat nőnap diszkója
	III. 6.	Ásotthalom	Tanyamúzeum: Húsvéti szokások
	III. 6.	Pusztamérges	Nőnapköszöntő
	III. 6.	Öttömös	Vadászbál
	III. 8.	Öttömös	Falunőnap
	III. 8.	Ruzsa	Nőnap köszöntő az Alkotmány téren.
	III. 12.	Bordány	Iskolai ünnepség 1848-as szabadságharcra emlékezünk
	III. 12.	Ásotthalom	15.30 óra Nemzeti ünnep

Április	III. 12.	Pusztamérges		Megemlékezés
	III. 12.	Domaszék	14.30 óra	Rendezvény elnevezése: Március 15. (nemzeti ünnep)
	III. 13.	Bordány		III. Sportnap (B.I.K.E.)
	III. 14.	Pusztamérges		Regionális Nyugdíjas Találkozó
	III. 15.	Üllés		Nemzeti ünnep, megemlékezés, műsor, koszorúzás, tábortűz
	III. 15.	Öttömös		Megemlékezés a '48-49-es forradalom szabadságharcáról
	III. 15.	Ruzsa		Ünnepi megemlékezés a Nemzeti Ünnep alkalmából – Községi ünnepség a Kopjafánál
	III. 20.	Szatymaz		Tavaszi Vigasság
	III. 20.	Üllés		Húsvéti előkészületek a Remény Nagycsaládosok Egyesület szervezésében
	III. 27.	Bordány		VI. Bordányi Kultúra Napja(GYIFŐ)
	III. 25.	Szatymaz		Barackvirág nap
	III. 27.	Üllés		Gyalogtúra a „?adarak fák napja" alkalmából 31-én - Hulladékgyűjtés
	29-30. márc	Ruzsa		Húsvéti kézműves foglalkozás a könyvtárban.
		Pusztamérges		Pusztamérges Kupa
	IV. 1.	Röszke		Húsvéti alkotóház
	IV. 12.	Ruzsa		A „Költészet napja” (ápr.11) – könyvtári versmondó ünnepség/vetélkedő
	IV. 10.	Ásotthalom		Tavaszköszöntő Népzenei találkozó
	IV. 10.	Bordány		Húsvéti záró projekt
	IV. 16.	Üllés		Fontos Sándor Emléklap
	IV. 16.	Pusztamérges		Költészet napja
	IV. 17.	Ruzsa		Táncgála – jótékonyági tánc ház találkozó és gálaműsor a helyi néptáncsoportok fellépésével és meghívott együttesek műsorával, végültánc ház a nézőkkel.
	IV. 17.	Ruzsa		Iskolából – Retro diszkó az iskolai Szülői munkaközösség szervezésében.
	IV. 17.	Üllés		Zöld Üllés - Zöldülés
	IV. 18.	Pusztamérges		Bérmálás
	IV. 19.	Ásotthalom		Műsor az Ásotthalmi Gyerekekért Alapítvány javára
	19-23.ápr	Ásotthalom		Kiss Ferenc hét
	IV. 22.	Üllés		Föld Napja
	IV. 25.	Bordány		Bérmálkozás
	IV. 30.	Üllés		10 éves az Alkotóház - Kiállítás, ünnepség
	IV. 30.	Üllés		Kísérletező délután záró rendezvénye

Május

IV. 30.	Pusztamérges		Ballagás
	Öttömös		Madarak és fák napja
	Röszke		Majális
	Pusztamérges		Anyák Napja
	Pusztamérges		Anyáknapja
	Pusztamérges		Mária nap- Ünnepi Szent Misével
	Pusztamérges		Ballagás
	Bordány		Anyák-napi ünnepségek
	Pusztamérges		Hulladékgyűjtés a községben
V. 1.	Bordány		ZöldGYIN 8.5 Fesztivál Bordányban (GYIFŐ)
V. 1.	Bordány		Majális (B.I.K.E.)
V. 1.	Ásotthalom		Majális
V. 1.	Üllés		Horgászverseny
V. 1.	Pusztamérges		Majális
V. 1.	Öttömös		Majális
V. 2.	Öttömös		Anyák napja
V. 2.	Röszke		Anyák napja
V. 3.	Ásotthalom		Anyák napja
V. 6.	Domaszék	15 óra	Babatalálkozó (csütörtök)
V. 8.	Ásotthalom		Tanyamúzeum: Kézműves bemutatók
V. 8.	Üllés		„Együtt Egymásért" Családi Nap
V. 9.	Bordány		Bordány Kupa lövészverseny (MTTSZ)
V. 15.	Bordány		IV. Családi Nap (B.I.K.E.)
V. 15.	Ruzsa		Falunap – egész napos kulturális műsorral, előadók közreműködésével
V. 19.	Domaszék	8-20 óráig	Kihívás napja (szerda) du.
22-24.máj	Bordány		XVIII. Bordányi Falunapok
V. 22.	Bordány		Általános Iskolások légfegyveres bajnoksága (MTTSZ)
V. 23.	Ásotthalom		Ásotthalmi Pünkösdi Borünnep

Június	V. 23.	Bordány	Pünkösd, elsőáldozás
	V. 26.	Üllés	Országos kompetencia mérési nap
	V. 28.	Bordány	Gyereknapi
	V. 29.	Bordány	Nyugdíjas Népzenei Fesztivál
	V. 29.	Üllés	„Ballada” - a FONÓ Néptáncgyűttes műsora
	V. 30.	Üllés	Óvodai ballagás
	V. 30.	Szatymaz	Szatymazi Repülőnap és Gyermeknap
		Öttömmös	Ballagás tanévzáró
		Forráskút	III. Forráskúti Folklór Fesztivál
		Ruzsa	Mozi II. negyedév
		Pusztamérges	Egészség Hét
		Pusztamérges	Ballagás
		Pusztamérges	ÁFÉSZ Kupa
	01-09. jún	Ruzsa	Kirándulóknak útikönyvajánlás a könyvtárban és Internetes útvonal-ajánlás.
	VI. 2.	Pusztamérges	Kihívás napja
	VI. 4.	Üllés	Művészeti iskola tanévzáró ünnepsége
	VI. 4.	Bordány	Nagycsoportosok búcsúztatása
	VI. 5.	Bordány	Tűzoltó Fesztivál
	VI. 5.	Ásotthalom	Tanyamúzeum: aratás, egyéb nyári munkák
	VI. 5.	Üllés	Falunap - Falunap kupa sportnap
	VI. 6.	Üllés	Falunap
	VI. 8.	Üllés	Meghívásos atlétika verseny ÁFÉSZ kupa
	VII. 10.	Üllés	Iskolai gyereknapi
	1-11. jún	Ruzsa	Ünnepi Könyvhét – könyvajánló, vetélkedő gyerekeknek
	jún 11-12.	Öttömmös	Spárgafesztivál
	VI. 12.	Bordány	Ballagás
	12.jún	Ásotthalom	Általános iskolás ballagás
	VI. 12.	Üllés	Ballagás

Július	12-16.jún	Bordány	XI. Nyári napközis és Faluvédő Tábor (KUSZA)
	VI. 14.	Pusztamérges	DÖK nap
	VI. 16.	Ruzsa	Moderntánc búcsúest
	VI. 18.	Üllés	Tanévzáró ünnepség
	VI. 20.	Bordány	IRM Kupa (MTTSZ)
	19-20.jún	Üllés	Alkotóház - orgoványi csoport fogadása
	jún 25-27	Röszke	Klebelsberg napok
	VI. 26.	Ruzsa	Apák napja – Szent Iván éji vidám, játékos köszöntő
		Ásotthalom	Fogyatékkal élők kerti partija
	VII. 3.	Ásotthalom	Tanyamúzeum: Lekvárfőzés, befőtt készítése
	VII. 10.	Szatymaz	Őszibarack Fesztivál és Falunapok
	VII. 17.	Domaszék	Equest Sport Lovasnap Falunappal egybekötve
	júl 16.17.18.	Domaszék	Falunapok a répa, a néptánc jegyében
	VII. 25.	Bordány	Vadászkupa lövészverseny (MTTSZ)
	VII. 31.	Ásotthalom	VIII. Gátsor-i tanyasi ünnepség
Augusztus		Ruzsa	Megemlékezés államalapító Szent István királyról.
	VIII. 4.	Bordány	Anyatejes Világnap
	VIII. 7.	Bordány	Nemzetközi rádióamatőr találkozó (MTTSZ)
	VIII. 7.	Ásotthalom	Tanyamúzeum: Rúza Sándor betyártalálkozó
	VIII. 18.	Üllés	Kenyérünnep
	VIII. 19.	Ruzsa	Megyejári fesztivál – külföldi néptáncsoportok előadása.
	VIII. 15.	Ásotthalom	Székely-magyar Világtalálkozó, Magyar Vadászok Világt. Ásotthalmi programja
	VIII. 15.	Pusztamérges	Templom Búcsú
	VIII. 19.	Bordány	Koszorúzás, ünnepség
	VIII. 20.	Öttömös	Államalapító Szent István és az új kenyér ünnepe
	VIII. 20.	Pusztamérges	Megemlékezés
	20-21.aug	Ásotthalom	Falunap és Kenyéráldás ünnepe - 60 éve önálló település Ásotthalom
	VIII. 22.	Bordány	Búcsú
	VIII. 28.	Forráskút	XVII: Forráskút Falunap (szombat)

Szeptember	VIII. 28.	Ruzsa		Hagyományörző Lakodalmas rendezvény – a Ruzsai Hagyományörző Baráti Kör Egyesület szervezésében.
	VIII. 31.	Üllés		Tanévnyitó Ünnepségek
		Öttömmös		Közös ünnepség a „Négyeshatárnál" (Balotaszállás, Öttömmös, Pusztamérges, Ruzsa)
		Ásotthalom		Szüreti Bál
		Ásotthalom		Nyugdíjas szüreti Bál
		Forráskút		Nyugdíjas-Találkozó
		Pusztamérges		Gólya avató
	IX. 1.	Bordány		Tanévnyitó Ünnepségek
	IX. 4.	Ásotthalom		Tanyamúzeum: Kenyérlángos és kalács sütés
	IX. 4.	Domaszék		Nyársírató szabadtéri disco
	IX. 5.	Domaszék	9 – 15 óráig	Fogathajtó verseny, domaszéki borok fesztiválja
	IX. 11.	Bordány		VI. Főzőfesztivál (B.I.K.E)
	IX. 12.	Domaszék		Domaszéki Búcsú (vasárnap)
	13-20.szept	Üllés		Egészségvédelmi hét
	IX. 17.	Üllés		Anyatejes Világnap
	17-18.szept	Pusztamérges		Szüreti fesztivál és kakapörkölt-főző Verseny
	IX. 18.	Domaszék	10 – 15 óra	Kulturális Örökség Napja (szombat)
	IX. 25.	Bordány		Népzenei találkozó (Borostyán Dalkör)
	IX. 25.	Forráskút		VII. Forráskúti Szüreti Mulatság (szombat)
Október	IX. 25.	Ruzsa		Táncház a szomszéd települések néptáncosainak részvételével.
	IX. 26.	Bordány		Lövészklubok versenye (MTTSZ)
	IX. 29.	Üllés		Idősek Világnapja
	IX. 30.	Ruzsa		Benedek Elek születésnapja alkalmából mesedélután a könyvtárban.
		Ruzsa		Mozi IV. negyedév
		Ruzsa		Négyeshatár találkozó (Ruzsa szervezi)
		Pusztamérges		DÖK Közgyűlés és Szalagavató
		Pusztamérges		Négyes Határ Találkozó-10.-Pusztamérges
		Pusztamérges		Idősek Világnapja alkalmából köszöntés
	X. 1.	Ásotthalom		Idősek napja

	X. 1.	Domaszék	13 óra	Idősek napja (péntek)
	X. 1.	Ruzsa		Idősek napja és a „Zene világnapja” alkalmából ünnepség a művelődési házban.
	X. 2.	Ruzsa		Kerékpárverseny Ruzsa –Pusztamérges – Öttömös Ruzsa útvonalon –korosztályonként. Szervezi a Polgármesteri Hivatal.
	X. 2.	Ásotthalom		Tanyamúzeum: Szüret, betakarítás
	X. 2.	Üllés		III. Területi Dalostalálkozó
	X. 2.	Bordány		Szüreti Bál (KUSZA)
	X. 4.	Ásotthalom		Települési idősek napja
04-08.okt		Ruzsa		Könyvtárnapok – zenés irodalmi műsor, vetélkedő, olvasók köszöntése.
	X. 6.	Öttömös		Megemlékezés az aradi vértanúkról
	X. 7.	Bordány		Idősek napja
	X. 9.	Bordány		Országos Könyvtári Napok Rendezvénye
	X. 10.	Ásotthalom		Összefogás a könyvtárakért - Könyves Vasárnap
	X. 14.	Röszke		Idősek napja
	X. 16.	Ruzsa		Burgonyanap – egész napos rendezvények gyerekektől idősekig
	X. 22.	Ásotthalom		Megemlékezés - Október 23. Nemzeti Ünnepe
	X. 22.	Pusztamérges		Megemlékezés
	X. 23.	Domaszék	14,30 óra	Október 23-i ünnepség (nemzeti ünnep) (péntek)
	X. 23.	Ruzsa		Nemzeti ünnep - Megemlékezés az '56-os emlékműnél
	X. 23.	Röszke		Szabadtéri szentmise az 1956-os forradalom mártírjainak emlékére
	X. 23.	Forráskút		Mozgáskorlátozottak Egyesületének IV. Jótékonysági bálja
	X. 23.	Üllés		Megemlékezés, koszorúzás
	X. 24.	Üllés		Községünk születésnapja - Sportnap
	X. 29.	Domaszék	14,30 óra	Megemlékezés a II. világháborúban elhunyt hősi halottak emlékére(péntek)
	X. 31.	Ruzsa		Megemlékezés halottainkról – gyertyagyújtás a temetőben.
November		Öttömös		Magyar László Emléknapi
		Ásotthalom		Jótékonysági Bál
		Ruzsa		Gyermekszínház.
		Pusztamérges		Jótékonysági bál

December		Bordány	Egészségügyi szűrőhét
		Bordány	Gyermek könyvhónap rendezvénye
		Ruzsa	Ismerkedés a könyvtárral – foglalkozás ovisoknak, iskolásoknak a könyvtárban.
	XI. 1.	Bordány	Szentmise, koszorúzás a II. világháborús emlékműnél
	XI. 1.	Pusztamérges	Halottak napi megemlékezés-Sírszentelés
	XI. 6.	Ásotthalom	Tanyamúzeum: disznóvágás
	XI. 13.	Forráskút	Jótekonysági Óvodabál
	XI. 20.	Ruzsa	„Virág”bál .– Ruzsa Község Önkormányzata szerv.
	XI. 20.	Üllés	„Ovibál"
	XI. 27.	Domaszék	Böllérnap és Katalin bál. (szombat)
	XI. 28.	Bordány	Adventi hétvégék és Karácsonyi vásár (GYIFŐ)
	XI. 28.	Üllés	Advent I. a Szabadság téren, különböző műsorokkal, meglepetésekkel
	XI. 28.	Ruzsa	Adventi készülődés meglepetés előadásokkal az Alkotmány téren
		Öttömös	Karácsonyi ünnepség
		Pusztamérges	Adventi közös gyertyagyújtás
		Pusztamérges	Karácsonyi Foci Kupa
		Pusztamérges	Karácsonyi Ünnepek
		Pusztamérges	Falukarácsony
		Ásotthalom	Mikulás bál
		Forráskút	Falukarácsony
	XII. 2.	Bordány	Újszülöttek köszöntése
	XII. 4.	Bordány	V. Mikulás-party (B.I.K.E.)
	XII. 4.	Bordány	Mikulásváró Szentmise, ajándécsomagok átadása
	XII. 4.	Ásotthalom	Tanyamúzeum: Mikulás, Karácsony
	XII. 4.	Üllés	Fonós Mikulás
	XII. 5.	Bordány	Adventi hétvégék és Karácsonyi vásár (GYIFŐ)
	XII. 5.	Öttömös	Falumikulás
	XII. 5.	Ruzsa	Adventi készülődés meglepetés előadásokkal

XII. 5.	Üllés		Advent II. a Szabadság téren, különböző műsorokkal, meglepetésekkel
XII. 6.	Ruzsa	11 óra	Mikulás ünnepség 14 év alattiaknak
XII. 6.	Ruzsa	16 óra	„A Mikulás házhoz megy” – csomagszállítás „lovasszánnal” szülői igények alapján
XII. 8.	Üllés		Közmeghallgatás
XII. 9.	Röszke		az Alkotmány téren.
XII. 11.	Üllés		Luca napi alkotóház
XII. 12.	Bordány		Adventi hétvégék és Karácsonyi vásár (GYIFŐ)
XII. 12.	Ruzsa		Adventi készülődés meglepetés előadásokkal az Alkotmány téren
XII. 12.	Üllés		Advent III. a Szabadság téren, különböző műsorokkal, meglepetésekkel
XII. 14.	Bordány		Nyugdíjas Karácsony
XII. 15.	Ruzsa		Óévbúcsúztató - önkormányzati intézmények rendezvénye.
XII. 17.	Bordány		Karácsonyi koncert
XII. 17.	Szatymaz		Községi Karácsony
XII. 18.	Röszke		Falukarácsony
XII. 19.	Bordány		Adventi hétvégék és Karácsonyi vásár (GYIFŐ)
XII. 19.	Röszke		Nagycsaládos karácsony
XII. 19.	Üllés		Advent IV. a Szabadság téren, különböző műsorokkal, meglepetésekkel
XII. 19.	Ruzsa		Adventi készülődés meglepetés előadásokkal az Alkotmány téren.
XII. 20.	Ruzsa		Karácsonyi ünnepség intézményünk csoportjainak és az általános iskola 3. osztályosainak fellépésével: „A legfiatalabb ruzsai polgár” köszöntése.
XII. 21.	Bordány		Karácsonyi ünnepség
XII. 22.	Ásotthalom		Falukarácsony
XII. 23.	Domaszék		Falukarácsony szeretetvendégséggel (csütörtök)
XII. 23.	Üllés		Falukarácsony
XII. 30.	Üllés		Szilveszteri focikupa
XII. 31.	Üllés		Szilveszteri futás
XII. 31.	Öttömös		Óévbúcsúztató összejövétel